

Матеріали

**51-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості у
контексті сучасних трансформацій»**

26-27 лютого 2020 року

м. Полтава

БІОЕТИКА В НАУКОВИХ КОНТЕКСТАХ СУЧАСНОСТІ

Чижанська Н. В., к.біол.н., доцент

Реформування української освітньої системи призвело до появи актуальної проблеми створення вітчизняної системи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти. По-перше, це обумовлено євроінтеграційним розвитком держави, що зумовлює врахування закордонного досвіду в забезпеченні конкурентоспроможності випускників вищої школи на ринку праці, по-друге, розвиток системи вищої освіти та підвищення якості вищої освіти є стратегічним національним пріоритетом кожної держави, оскільки це безпосередньо пов'язано з розвитком економіки та суспільства.

Європейська вища освіта крокує шляхом кардинальних змін. Уніфікуються національні системи підготовки фахівців, створюється загальноєвропейський науковий та освітній простір, здійснюються доволі радикальні інституційні перетворення. Першим обов'язковим для виконання міжнародно-правовим актом в сфері біоетики можна вважати загальноєвропейську Конвенцію про захист прав та гідності людини у зв'язку із застосуванням досягнень біології та медицини: Конвенція про права людини і біомедицину (Рада Європи, 1997 р.), що набула чинності 1999 р. та додаткові Протоколи до неї.

За даними авторів [1;2;5] біоетика глибше та суттєвіше торкається проблем життя будь-якого Живого, оскільки:

- 1) розробляє моральні норми і принципи, які регламентують практичні дії людей у дослідженні природи і людини;
- 2) формує моральні критерії соціальної діяльності в перетворенні навколишнього середовища;
- 3) оцінює роль і місце людини в межах біологічної реальності;
- 4) обґрунтовує теоретичні основи концепції коеволюції суспільства та природи, статусу категорій життя та смерті.

Біоетика – це міждисциплінарна галузь знання та людської практики, мета якої – збереження та розвиток життя за допомогою етичних механізмів і принципів. Автор наголошує, що в умовах експансії новітніх технологій, що радикально змінюють не лише довкілля, а власне і природу людини, протиставляють цінності наукової новизни й ефективності фундаментальним правам живих істот, біоетика захищає права всього живого на самозбереження та розвиток, обґрунтовуючи їх етичними імперативами благоговіння перед життям і моральною відповідальністю людства за все живе [3;4].

Використання тварин під час біомедичних досліджень, тестування нових лікарських та косметичних препаратів, а також в процесі вивчення біології і медицини в університетах порівняння піддослідних тварин з «одноразовим лабораторним обладнанням», все це є однією з біоетичних проблем сучасності [4].

Основними елементами управління біобезпекою у сільському

господарстві є:

- ізоляція;
- контроль доступу та переміщень;
- санітарія та гігієна.

Ізоляція виробничих підприємств включає їх розташування на віддалених ділянках.

Контроль доступу та переміщень – переміщення на підприємствах транспортних засобів, птиці / тварин, працівників, обладнання, тощо організовано таким чином, щоб мінімізувати шляхи перехресного забруднення.

Третій елемент управління в рамках забезпечення біобезпеки на підприємствах – це санітарія та гігієна. Даний етап включає:

- дезінфекцію приміщень, обладнання, території;
- контроль шкідників;
- управління відходами; дотримання правил гігієни персоналом, підрядними організаціями та відвідувачами.

На всіх підприємствах повинна діяти програма по контролю шкідників із обов'язковим спостереженням за їх активністю. Утилізація відходів повинна відбуватися за всіма вимогами законодавства. Окрім того, підприємства постійно удосконалюють виробничі процеси, зменшуючи утворення відходів.

Висновки:

1. Потрібно постійно стежити за інноваціями в області біобезпеки з метою реалізації найновіших та найбільш ефективних заходів удосконалення технологічних процесів галузі тваринництва.

2. Заходи з біобезпеки повинні переглядатися і оновлюватися головним ветлікарем.

Список використаних джерел

1. Кундієв Ю. Кисельов М. Біоетика: витоки, стан, перспективи. Вісник НАН України. 1999. № 8. С. 6-8.

2. Кулініченко В. Філософсько-світоглядні засади біоетики. Практична філософія. 2001. № 3. С. 37-43.

3. Пустовіт С. Філософсько-методологічний аналіз передумов, засад та принципів біоетики: автореф. дис. ...доктора філос. наук: 09.00.09. Київ 2009. 36с.

4. Терешкевич Г. Біоетика в системі охорони здоров'я і медичної освіти: навч. посібник. Львів: Світ, 2008. 344 с.

5. Чешко В. Генетика, біоетика, політика: коеволюція культурно-психологічних парадигм сучасної цивілізації. Практична філософія. 2001. № 3. С. 44.